

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Da integración á inclusión educativa do alumnado con necesiades educativas especiais	Código	652439010	
Titulación	Mestrado Universitario en Innovación, Orientación e Avaliación Educativa			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	Preténdese realizar unha reflexión sobre os conceptos dominantes na educación especial através do tempo....			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A7	Ser capaz de realizar unha análise crítica, avaliación e síntese de ideas novas e complexas.
A10	Posuír e aplicar coñecementos teóricos e metodolóxicos que permitan ó estudante promover o cambio e innovación na institución escolar a partir da avaliación da calidade dos centros educativos.
A17	Xerar coñecementos e capacidades científicas para elaborar proxectos de innovación educativa que incrementen a xustiza social nos ámbitos do xénero, a multiculturalidade, a discapacidade, a clase social e a identidade asociada a calquera característica humana.
A18	Desenvolver temáticas propias da Sociedade da Información aplicadas á educación para promover a igualdade social e rexional, e a mellora do benestar e a calidade de vida dos cidadáns e das cidadás.
B2	Capacidade de adaptación a situacións novas.
B4	Traballar de forma colaborativa.
B8	Ser capaz de comunicarse cos seus compañeiros, coa comunidade educativa e coa sociedade en xeral no ámbito das súas áreas de coñecemento.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Analizar a xénese da da Educación Especial e identificar os supostos teóricos nos que se afianzou a disciplina.		AI6	
Identificar os rasgos teóricos e prácticos da integración escolar e analizar a súa concreción nas aulas e no pensamento relativo á diversidade		AI16 AI17	
Deseñar un proxecto de innovación baseado na inclusión da diversidade nas aulas ordinarias.		AI9	BI2 BI4 CM6 CM8
Potenciar un modelo de apoio coherente coa perspectiva inclusiva e sustentado nun modelo de traballo cooperativo			BI4 BI8

Contidos	
Temas	Subtemas
2. A integración educativa	2.1. A crítica práctica á educación especial 2.2. A crítica teórica á educación especial

1. A xénese da anormalidade máis alá dos factores psicolóxicos	1.1. Deconstrución e reconstrución do coñecemento en Educación Especial 1.2. A segregación educativa
3. A perspectiva inclusiva	3.1. : unha crítica ás bases teóricas e prácticas da integración educativa

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Portafolios do alumno		7	20	27
Eventos científicos e/ou divulgativos		0	2	2
Análise de fontes documentais		7	10	17
Lecturas		0	20	20
Seminario		9	0	9
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	Nel recolleranse os resultados das actividades realizadas no seminario, a análise de fontes documentais, os eventos científicos e divulgativos que se analicen nas sesións presenciais, debidamente enriquecidas polo traballo persoal e individual do alumno ou alumna
Eventos científicos e/ou divulgativos	Utilizaranse as ocasións propiciadas polo entorno do alumnado para afondar na realidade da inclusión socioeducativa: conferencias, exposicións, congresos, etc, que serán expostos no grupo e incluídos no portafolio
Análise de fontes documentais	Utilizaranse documentos audiovisuais e bibliográficos: fragmentos de reportaxes, documentais, películas, noticias de actualidade, biografías, que son relevantes para analizar a segregación, a integración e a inclusión social e educativa
Lecturas	Serán facilitadas con antelación para que se revisen antes das sesións presenciais co fin de potenciar unha discusión informada nas sesións de seminario.
Seminario	Nas sesións presenciais potenciarase a discusión argumentada de todos os membros do grupo, así como a elaboración dos esquemas básicos que logo os alumnos e alumnas desenvolveran máis amplamente en base ao estudo e reflexión individual

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno Seminario	Tanto no período no que se desenvolve a docencia presencial como a non presencial farase un seguimento personalizado do traballo que realiza o alumno ou alumna co fin de desenvolver unha avaliación contínua que sexa en si mesma un acto de aprendizaxe

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno		Nel recolleránse as actividades teórico-prácticas levadas a cabo nas sesións presenciais, debidamente enriquecidas coas lecturas persoais e as distintas actividades levadas a cabo ao longo do seminario	40
Eventos científicos e/ou divulgativos		Para ser tomados en consideración na avaliación deben ser analizados e valorados polo alumno ou alumna en base a outros documentos de análise e lecturas facilitadas no seminario	10
Seminario		Será o núcleo global de toda a actividade presencial. Nel englobarase e reflectirase a aportación através das distintas metodoloxías. Valorarase a discusión argumentada e a participación activa e informada	50

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA
BARTON, LEN (1998): Discapacidad y sociedad. Madrid. Morata.
FRANKLIN, Barry (1996): Interpretación de la discapacidad. Madrid. Pomares
GOULD, Stephen (1981): La falsa medida del hombre. Barcelona. Antoni Bosch editor.
KAMIN, León (1983): Ciencia y Política del Cociente Intelectual. Madrid. Siglo XXI
MORRIS, Jenny (1996): Encuentros con desconocidas. Madrid. Narcea.
NÚÑEZ MAYÁN, Mª Teresa (2008): Da segregación á inclusión educativa. Bertamiráns. Laiovento
VLACHOU, Anastasia (1999): Caminos hacia una educación inclusiva. Madrid. La Muralla.
BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA
AINSCOW, Mel (2003): ¿El desarrollo de escuelas inclusivas?. En Álvaro, MARCHESI y C. HERNÁNDEZGIL (2003): Fracaso escolar. Perspectiva internacional. Madrid. Alianza.
AISCOW, M. (1995). Necesidades especiales en el aula. Narcea. Madrid.
BRENNAN, W.K. (1.988). El currículo para niños con necesidades especiales. Siglo XXI.
BOGDASHINA, O (2007): Percepción sensorial en el autismo y síndrome de Asperger. Autismo Ávila.
CARRIÓN, J.J. (2001): Integración escolar ¿plataforma para la escuela inclusiva?. Aljibe. Málaga.
ECHEITA, G.(2006): Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Narcea. Madrid.
FERNANDEZ SIERRA (1995). El trabajo docente y psicopedagógico en educación secundaria. Aljibe
FORTES, A.(1994). Teoría y práctica de la integración escolar . Aljibe. Granada.
FRITH, U.(1989) El autismo. Alianza.
GARCÍA PASTOR, C.(2005): Educación y diversidad. Ediciones Aljibe. Málaga.
GARCIA PASTOR, C.(1993,95,98). Una escuela común para niños diferentes. PPU. Barcelona.
ILLAN, N. (1997). La diversidad y la diferencia en la educación secundaria obligatoria: retos educativos para el siglo XXI. Aljibe. Málaga.
LOPEZ MELERO, M. (2004). Construyendo una escuela sin exclusiones. Málaga. Aljibe.
MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA(1992) Alumnos con necesidades educativas especiales.
MOLINA, S. (2007): Educar en la diversidad. Davinci. Barcelona.
NUSSBAUM, M. (2007): Las fronteras de la justicia. Consideraciones sobre la exclusión. Piados. Barcelona.
RIVIERE, A. (1988) y otros. Evaluación y alteraciones de las funciones psicológicas en autismo infantil.
SÁNCHEZ ASÍN, A.(2004): Tecnologías de la información y comunicación para la discapacidad. Aljibe. Málaga.
STAINBACK, S y W. (1999). Aulas inclusivas. Narcea
VLACHOU, A. (1999): Caminos hacia una educación inclusiva. La Muralla. Madrid.
WANG, M.C. (1995). Atención a la diversidad del alumnado. Madrid. Narcea.
WARNOCK, M.H. (1990): Informe sobre necesidades educativas especiales. Siglo Cero, 130, 12-24.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías